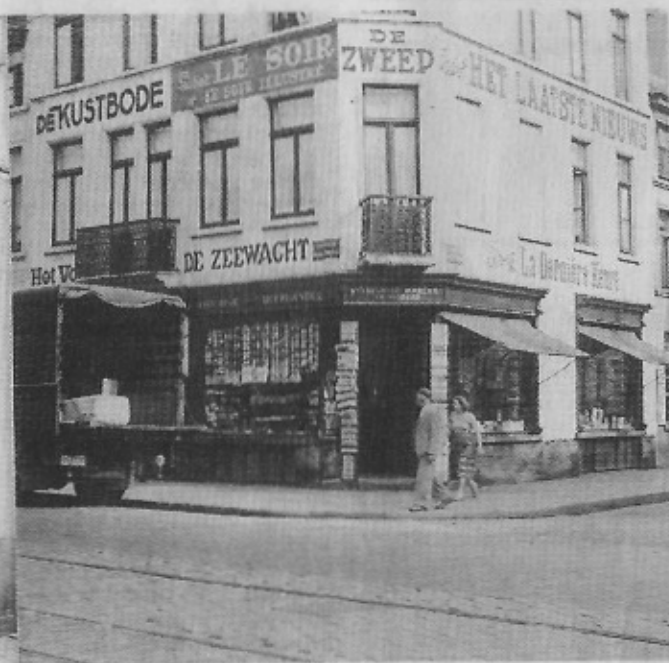

Nu het boek is uitgelezen
is het alsof we van een goede vriend afscheid nemen...

Alphonse, de laatste Degryse-mohikaan...

Hierboven Alphonse Degryse die het na 48 jaar gazetteverkoop definitief als bekeken zag. De laatste mohikaan die, met veel harteer, de dynastie die vader en moeder opbouwden uit handen moet geven. Augusta's jongste heeft een niet uit te spreken verering voor zijn moeder. „Ze was de beste commercante van ons allen”, perst hij prevelend van tussen zijn lippen. „moeder maakte zich nooit kwaad en had de gave al lachend de waarheid te zeggen...” Alphonse die in 1981 zijn vrouw Violette Jonckheere (amper 42), verloor heeft een dochter Ingrid, twee kleinkinders Sylvie en Nick... en een niet in de zaak geïnteresseerde schoonzoon. Maar lokt het aan om van 's ochtends 6 u.30 tot 's avonds 18 u.30 klantenbereid te zijn? Net als schoonpa zich te moeten afvragen wat „wandelen” eigenlijk is... omdat er ternauwernood een pippirondje met hond Wootta vanaf kan. Toch zou hij alles herdoen mijmert de laatste Degryse-mohikaan. Tenware hij dan muziek en piano zou studeren en toegeven aan de niet ingeloste harte-wens die al heel zijn leven in zijn diepste binnenste slumert...

De teevleaze, goeie ouwe tijd vergeeld en verhakkeld uitgeportret. Toen paard en kar nog graag werden ingespannen, zelfs als stoomtram „'t Kamieltje” en elektrische tram tjokkedruisend de bocht

van Petit-Paris namen om met hels lawaai de boulevard op te druisen. Toen 't meeste werkvolk nog te voet naar 't werk trok... en het zich permitteren kon eventjes aan het venster van een boekwinkel te blijven

plakken. Te zien hoe Romain Maes in 't Prinsenvolk zijn moeder omhelsde, Schotte zich martelde om de kinderkoppen te bedwingen... en Vansteenbergen godgezegend flyerde van de ene zesdagenze

naar de andere. De tijd dat we kwartjes en centiemmen spaarden om in Degryse's verste etalage in de Veldstraat, als in een panger vol met schollen, te grabbelen naar een okkasieboek. Het litteraire proef

vervolgens naar de squares meesleurden. Naar de romantische stenen zitbank alwaar, na enige blad-zijden, al spoedig de leeuw van Vlaanderen, Jan zonder vrees en de Zichemse de witte naast ons zaten.

Wegens overname en vernieuwingswerken zijn de vier rolstores van het handelshuis nr 185 aan de Oostendse Torhoutsteenweg sedert vorige week neergelaten. Het is alsof de vier geblinddoekte etalages treuren om het definitief voorbij. Om de dagbladdynastie Degryse-Marcus die eenenzeventig jaar geleden door Louis en Augusta werd gesticht en thans bij gebrek aan opvolging ophield te bestaan...

Van eenvoudige afkomst

Timmerman Louis Degryse en cafédochter Augusta Marcus waren op een paar maanden na drieëntwintig toen ze op 14 mei 1912 mekaar het jawoord gaven in de Sintjosefskerk. Het zat het jonge koppel niet mee. Twee jaar later ontketende de eerste wereldbrand en voor hij het goed besepte was Louis, als zovelen, een stuk menselijke miserie dat in verzopen loopgrachten aan de IJzer vocht voor eer en vaderland.

Maar de vrouwen van de piotten hadden het niet veel beter. Een echtgenote kreeg toen geen rooie duit voor haar vechtende vent aan 't front. Maar zelfs opgescheept met een peuter die amper uit de voeten kon verloor Augusta niets van haar aangeboren strijdvaardigheid. Ze stampte een klein winkeltje uit de grond waar je vooreerst appels en peren, doch al heel gauw alles kon krijgen wat je wensen wou.

't Kopen van huizen al even gemakkelijk... als 't kopen van kinderen !

Toen frontsoldaat Louis na de armistice thuiskwam drukte hij een geëmancipeerd wijveke tegen de borst dat leerde de grenzen van het weke vrouwzijn te verleggen. Het deerde niet dat Augusta leefde in een tijdssfeer toen konsekwenties vlug de trouwboek sierden... eenmaal manlief zijn broek op 't bed had gegoooid. De vrouw van Louis was zwanger van haar tweede zoon toen ze op 1 mei 1919 het handelshuis nr 67 aan de Boulevard Alphonse Pieters -- toen het vlaams onderaan het frans als vertaling op het straatplakket „mocht” ! -- huurde om er een boekwinkel te bedrijven.

In korte tijd verwierf Louis Degryse een ruim beklante gazette-

ronde en lonkte Augusta Marcus, die op 27 oktober 1925 haar vijfde en laatste kind kocht, al lang naar een nóg comfortabeler handelshuis. Op 2 maart 1930 was het zover. Aan de overkant stond het pand nr 80 te koop.

Mevrouw Augusta trok naar notaris René Lingier in de Koninginnelaan en had juist genoeg mee voor het „schrijven en schrijven”... plus de overtuigingskracht dat de eigenlijke verkoopsom zo spoedig mogelijk zou afbetaald worden. Zowel zoon Alphonse als dochter Jeanne zijn affirmatief: „moeder verwierf een tiental eigendommen maar kocht die steeds zonder cent op zak...

Abraham Hans kwam vaak bij Louis Degryse-Marcus

In het nr 80 van de Alfons Pieterslaan zouden de Degryse's pas voorgoed geschiedenis schrijven. Vader Louis bracht engelse dag- en weekbladen naar Oostende, terwijl dergelijke literatuur spoedig met italiaanse, franse, duitse en joodse uitgaven werd aangevuld.

Het waren toen grandioze jaren voor het dagbladwezen. Bij de roemruchtigste nationale bladen rolden, van 's morgens tot 's avonds, wel vier verschillende edities van de pers. Plaatselijk drukten de gebroeders Smislaert in Oostende hun „Duinenhalm”; reed Vanhooren in de Avenue de la Reine zijn „Carillon” uit de drukkerijpoort; stak een zekere Pros Vandenberghe met „'t Visserijblad” zijn kop aan 't venster... en verwoordde „De Zee-wacht” zijn olie der rechtvaardigheid alleen al in de Boekhandel Degryse-Marcus met 800 verkochte bladen!

Periode waarin de pocketlitteratuur van Ivanoff en A. Hans en magische helden als Buffalo Bill en Nat Pinkerton de leeswoede aanwakkerden. Tevens het tijdperk dat klassiekers van Ernest Claes, Felix Timmermans ea. Streuvels, tot volkse en betaalbare uitgaven herkneed, meebouwden aan de vlaamse bewustwording en strijdbaarheid.

Alphonse, laatste Degryse-mohikaan, zal het wel altijd als een eer aanzien dat wijlen minister Dolf van Glabbeke zich door zijn chauffeur aan de deur liet afzetten en persoonlijk binnenkwam.

Alphonse meent in de winkel eens Prins de Ligne te hebben begroet. Zelfs Abraham Hans himself, suksesschrijver van volkse romans en kinderboekjes, kwam meermaals bij mevvr. Augusta Degryse-Marcus over de drempel. Wat heel uitzonderlijk was...

De dynastie Louis & Augusta Degryse-Marcus heeft zijn welstand niet gestolen. Iedereen in huis had handen aan het lijf en iedereen heeft hard gewerkt. De winkeldeur ging om 6 u. open... en alover de noen -- er werd toen in drie ploegen gewerkt -- slechts om 23 u. 's avonds weer toe. Ei-

het gezin binst de dag in de ruime kelders en hokte 's avonds samen in een paar slaapkamers, om de bovenverdiepingen te kunnen verhuren.

Op de laagste trede met niets begonnen heeft mevrouw Augusta Degryse-Marcus naderhand nooit haar afkomst verloochend. Haar boekhandel bleef eenenzeventig jaar lang het mekka voor de nieuwshongerige en studeergrage werkmens. Het siert de patriarche -- permitteer de mannelijke vorm -- dat ze in de niet te stuiten evolutie van het dagbladwezen, nooit aan haar verwor-

Dàarvoor zelfs eens de handtekening van haar Louis negeerde. Want als het om haar zelfstandigheid ging was alleen hàar woord wet !...

Edmond Tourlaimain

Alphonse samen met dochter Ingrid en kleindochter Sylvie voor het tot vorige week laatste Degrysebolwerk aan de Torhoutsteenweg 185. Broer Maurits Degryse -- als rechterwing ooit antipode van ASO's linksbuiten Julien Vandierendouck en als nationaal Bridgekampioen eens op het stadhuis ontvangen ! -- hield jarenlang een boekwinkel open op de Vlaanderenramp. Meteen het tweede fameuze bruggehoofd van het moederlijk huis aan de Alfons Pieterslaan.

Toen paardekeutels nog de „boulevard” sierden...

Getrouwd in 1912 lagen er op 1 mei 1919 reeds twee zonen in de wieg toen Louis Degryse en z'n Augusta Marcus besloten een boekwinkel te openen in het nr 67 van de Alfons Pieterslaan. Meteen de préhistorie van een van de markantste boekenwinkels die de stad Oostende ooit binnen zijn muren had en gesitueerd was in een tijd toen paardekeutels nog de boulevard en de tramriggels sierden en de jonkheid van onder zijn zwarte vissersklak de meisjes diep in de ogen keek. De tijd ook dat occasions nog occasien waren, „Le Soir.. aldaar en vente was, een chambertje kon geloueed worden en Petit-Paris voor de armoedige Marollen niet moest onderdoen...

Zo naarstig z'n zakhorloge tikte, zo vlijtig was iedereen bij Louis de gazettemarchand...

De boekenzaak heeft het gezin Louis Degryse - Augusta Marcus geen windeieren gelegd. Een welslagen dat niet moet worden benijd, want van de jongste tot de oudste heeft ieder lid van het gezin ferm de handen uit de mouwen gestoken. Zo naarstig als de zakhorloge tikte van gazettemarchand Louis, zo naarstig was gans zijn gezin... ooit door een fotograaf voor bovenstaande afdruk netjes bij mekaar geplaatst : achteraan (vlnr.) Roger (4.7.13), Jeanne (10.3.22), Maurits (1.12.19) ; onderaan (vlnr) vader Louis (16.3.89), Georges (30.3.23), Fons (27.10.25) en ma Augusta (29.5.89).

Ooit vereremerkt als oudste commerçante van de boulevard...

Op 9 april 1968 werd wed. Augusta Degryse-Marcus op haar negenenzeventigste als oudste handelaarster van de Oostendse Alfons Pieterslaan gevierd. Schepen Jan Felix, vergezeld van raadslid Leo Porta, stak met graagte deze bijzondere vrouw

het ereteken te klas op. Twee jaar later op 29 mei 1970 is Augusta in haar slaap gestorven. Helemaal afgewerkt had ze voordien nog aan Alphonse, haar jongsten, gevraagd: „Heb ik wel genoeg gedaan...”

Zigomars met blauw bloed die van leute hielden !

Het verhaal loopt dat de Degryse's niet alleen blauwe ogen, maar ook blauw bloed hadden. Een zekere de Ribouville uit Colmar – edelman die wegens de Franse revolutie naar onze badplaats overwaaide – was smoor op een Oostendse schone, mejuffrouw Degryse. De maagdekjning in op de avances van de amoureuse baron en, hoe kon het anders, de suikerbollen bleven niet achterwege...

Een verre waarschijnlijkheid die evenwel nooit de volkse geaardheid van Louis Degryse en Augusta Marcus heeft aangetaast. Hun handen en die van hun kinderen stonden daarbij niet scheef voor het werk, zodat het cliënteel van de populaire boekwinkel al de jaren door op een weergalozes service kon rekenen.

De dagbladverkoper en zijn vrouw Degryse-Marcus moeten een werk gestel hebben gehad.

Lid van de „Zigomars” hadden ze allebei de folklore in het bloed. Kermissen en dansen waren hen niet onbekend. Mevrouw Augusta liet de zoon in iemand anders water schijnen en was het braderie dan liet madame van de boekwinkel de tapkraan schuimen voor een bruisende tournée générale.

Je moet aleens op je eigen benen gestaan hebben om te beseffen hoe hard het leven van een zelfstandige kan zijn. Pas na de dood van echtgenoot Louis in 1932 is Augusta – met de paster ! – voor de eerste keer naar Lourdes op reis gegaan. Mevr. Augusta was geen pilarebijtster, wel religieus op haar manier. Ze is veel naar 't Kapelletje van Bredene gegaan en vóór ze haar ogen voor immer dichtdeed heeft ze nog 'n godvruchtig kruiske gemaakt...

E.T.

Bij een sortietje naar het Bal du Rat Mort : (vlnr) dochter Jeanne en haar intussen overleden echtgenoot Arsène Pollet, weduwe Augusta Degryse-Marcus en Simone Van Parys, die 36 j. lang winkeldochter was.